



**Правління Національного банку України**

**ПОСТАНОВА**

29 листопада 2019 року

м. Київ

№ 142

**Про внесення змін до деяких нормативно-правових  
актів Національного банку України**

Відповідно до статей 7, 15, 40, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статті 14 Закону України “Про платіжні системи та переказ коштів в Україні”, з метою вдосконалення нормативно-правового регулювання діяльності, пов’язаної з емісією електронних платіжних засобів, та операцій, здійснених з їх використанням, Правління Національного банку України **постановляє:**

1. У тексті Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 21 січня 2004 року № 22, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 року за № 377/8976 (зі змінами), слова “миттєва безконтактна оплата” замінити словами “платіжний застосунок”.

2. Затвердити Зміни до Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 05 листопада 2014 року № 705 (зі змінами) (далі – Положення), що додаються.

3. Платіжним організаціям, банкам – учасникам платіжних систем, які здійснюють емісію та еквайринг електронних платіжних засобів, протягом трьох місяців із дня набрання чинності цією постановою привести свою діяльність у відповідність до вимог Положення.

4. Департаменту платіжних систем та інноваційного розвитку (Ольга Василева) після офіційного опублікування довести до відома банків України інформацію про прийняття цієї постанови.

5. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Сергія Холода.

6. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Яків СМОЛІЙ

Інд. 57

ЗАТВЕРДЖЕНО  
Постанова Правління  
Національного банку України  
29 листопада 2019 року № 142

Зміни до Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням

1. У розділі I:

1) в абзаці першому пункту 3 слова “їх користувачів” замінити словами “користувачів електронних платіжних засобів (далі – користувач)”;

2) у пункті 4:

пункт після підпункту 2 доповнити новим підпунктом 3 такого змісту:

“3) інформаційно-технічний посередник – оператор послуг платіжної інфраструктури, який надає інформаційні та технологічні послуги щодо переказу коштів та відомості щодо якого внесені Національним банком до Реєстру платіжних систем, систем розрахунків, учасників цих систем та операторів послуг платіжної інфраструктури;”.

У зв’язку з цим підпункти 3–13 уважати відповідно підпунктами 4–14;

у підпункті 6 слово “робочого” виключити;

підпункт 11 викласти в такій редакції:

“11) платіжний додаток – програмний засіб, розміщений в апаратно-програмному середовищі електронного платіжного засобу (магнітна смуга, чип контактний/безконтактний), за допомогою якого здійснюються платіжні та інші операції, передбачені договором;”;

пункт після підпункту 11 доповнити новим підпунктом 12 такого змісту:

“12) платіжний застосунок – програмне забезпечення, встановлене в технічному/мобільному пристрої, яке дає змогу держателю ініціювати платіжні або інші операції із використанням електронного платіжного засобу;”.

У зв’язку з цим підпункти 12–14 уважати відповідно підпунктами 13–15;

3) у пункті 8:

підпункт 1 після слова “емісією” доповнити словами “(випуском/видачею/передаванням)”;

підпункт 2 після слова “операцій,” доповнити словами “операцій за допомогою платіжного застосунку;”;

пункт після підпункту 9 доповнити новим підпунктом 10 такого змісту:

“10) порядок передавання держателю/представнику держателя електронного платіжного засобу юридичними особами, фізичними особами-підприємцями та фізичними особами, яким банком надано право здійснювати

ідентифікацію та верифікацію клієнтів банку – фізичних осіб (далі – агент), та порядок здійснення контролю за дотриманням агентами цього порядку;”.

У зв’язку з цим підпункти 10, 11 уважати відповідно підпунктами 11, 12;

4) пункт 9 викласти в такій редакції:

“9. Банк відповідно до порядку, встановленого законодавством України, що регулює відносини у сфері запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, зобов’язаний ідентифікувати та верифікувати:

1) клієнтів, які відкривають рахунки в банку;

2) користувачів, які здійснюють операції за рахунком, до якого емітовано електронний платіжний засіб;

3) представників користувача, які отримують електронний платіжний засіб за довіреністю.”.

2. У розділі II:

1) пункт 2 викласти в такій редакції:

“2. Користувачем може бути суб’єкт господарювання або фізична особа. Емітент має право надавати для здійснення платіжних та інших операцій:

1) особисті електронні платіжні засоби – фізичним особам, які не здійснюють підприємницької діяльності та їх довіреним особам;

2) корпоративні (бізнесові) електронні платіжні засоби – суб’єктам господарювання (юридичним особам або фізичним особам, які здійснюють підприємницьку діяльність, незалежну професійну діяльність).”;

2) розділ після пункту 2 доповнити новим пунктом 3 такого змісту:

“3. Банк має право емітувати до рахунку, відкритого на ім’я малолітньої особи, фізичної особи, визнаної судом недієздатною, електронний платіжний засіб на ім’я її законних представників [батьків (усиновлювачів), опікунів].”.

У зв’язку з цим пункти 3–17 уважати відповідно пунктами 4–18;

3) пункти 7, 8 викласти в такій редакції:

“7. Договір укладається в письмовій формі (паперовій або електронній). Електронна форма договору має містити електронний підпис клієнта (представника клієнта) та уповноваженої особи банку відповідно до вимог, установлених Законами України “Про електронні документи та електронний документообіг”, “Про електронні довірчі послуги” та нормативно-правовим

актом Національного банку з питань застосування електронного підпису в банківській системі України.

Договір може укладатися шляхом приєднання клієнта до публічної пропозиції укладення договору (оферта), розміщеної у загальнодоступному для клієнта місці в банку та на його офіційному сайті в мережі Інтернет.

8. Банк зобов'язаний під час видачі електронного платіжного засобу надати користувачу в спосіб, визначений банком та користувачем, примірники:

1) договору, що дає змогу встановити дату його укладення;

2) правил користування електронним платіжним засобом;

3) тарифів банку на обслуговування електронного платіжного засобу, що діяли на дату укладення договору.

Банк має право надавати користувачу примірники договору, правил та тарифів за допомогою інформаційних, телекомунікаційних, інформаційно-телекомунікаційних систем. Якщо примірник договору, правил або тарифів надісланий користувачу за допомогою інформаційних, телекомунікаційних, інформаційно-телекомунікаційних систем або в інший спосіб, то він обов'язково має містити дату його відправлення”;

4) пункт 9 після підпункту 1 доповнити новим підпунктом 2 такого змісту:

“2) порядок надання в користування або передавання у власність електронного платіжного засобу користувачу;”.

У зв'язку з цим підпункти 2–11 уважати відповідно підпунктами 3–12;

5) пункт 12 викласти в такій редакції:

“12. Емітент на підставі договору має право емітувати додатковий електронний платіжний засіб фізичній особі за умови надання власником рахунку цій фізичній особі права на його отримання.”.

3. У розділі III:

1) пункти 1, 5 викласти в такій редакції:

“1. Користувачі мають право використовувати особисті та корпоративні електронні платіжні засоби для здійснення платіжних операцій відповідно до умов договору з емітентом та вимог законодавства України.

Суб'єкти господарювання не мають права використовувати корпоративні електронні платіжні засоби для виплати заробітної плати, виплат соціального характеру.”;

“5. Операції із застосуванням одного електронного платіжного засобу, виданого користувачу, можуть відображатися за кількома його рахунками.”;

2) розділ після пункту 5 доповнити трьома новими пунктами 6–8 такого змісту:

“6. Користувач здійснює платіжні або інші операції за допомогою платіжного застосунку, який пропонується емітентом у порядку, визначеному в договорі з емітентом.

7. Платіжний застосунок, який пропонується емітентом, має відповідати вимогам відповідної платіжної системи до технологій захисту здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів.

8. Емітент не несе відповідальності за платіжні операції здійснені користувачем із використанням електронного платіжного засобу за допомогою платіжного застосунку, який не пропонується емітентом.”.

У зв'язку з цим пункти 6–10 уважати відповідно пунктами 9–13;

3) пункт 11 виключити.

У зв'язку з цим пункти 12, 13 уважати відповідно пунктами 11, 12;

4) абзац перший пункту 11 замінити трьома новими абзацами такого змісту:

“11. Постачальник платіжних послуг зобов'язаний надавати держателю інформацію про комісійну винагороду за платіжну послугу перед ініціюванням держателем платіжної операції.

Постачальник платіжних послуг зобов'язаний надати держателю можливість перевірити реквізити документа на переказ до надання держателем згоди на проведення переказу.

Держатель після отримання інформації про комісійну винагороду або перевірки реквізитів документа на переказ повинен мати змогу відмовитися від уже розпочатої операції.”.

4. У розділі VI:

1) пункти 1, 2 викласти в такій редакції:

“1. Користувач зобов'язаний використовувати електронний платіжний засіб відповідно до вимог законодавства України та умов договору, укладеного з емітентом, і не допускати використання електронного платіжного засобу особами, які не мають на це законного права або повноважень.

Емітент має право передати електронний платіжний засіб, емітований на ім'я користувача, довірній особі або представнику користувача.

Представник користувача має право отримати електронний платіжний засіб за довіреністю, що видана користувачем та посвідчена в установленому законодавством порядку. У такому разі емітент не несе відповідальності за

проведення операцій з використанням такого електронного платіжного засобу, виданого представнику за довіреністю.

Використання електронного платіжного засобу за довіреністю не допускається, крім випадку емісії додаткового електронного платіжного засобу для довіреної особи.

2. Емітент зобов'язаний надавати ПН або іншу інформацію, яка дає змогу здійснювати платіжні операції з використанням електронного платіжного засобу, лише держателю електронного платіжного засобу.

Емітент під час видачі електронного платіжного засобу зобов'язаний проінформувати держателя про можливість або неможливість зміни ПНУ. Перша зміна ПНУ здійснюється безкоштовно.

Емітент має право передати електронний платіжний засіб держателю або представнику користувача через агента.”;

2) у пункті 15 слова “терміну”, “термінів” замінити відповідно словами “строку (терміну)”, “строків”.

#### 5. У розділі VII:

1) абзаци четвертий, п'ятий пункту 3 виключити;

2) розділ після пункту 3 доповнити новим пунктом 4 такого змісту:

“4. Паперові документи за операціями з використанням електронних платіжних засобів можуть не оформлятися за місцем проведення операції, якщо:

1) розрахунки за товари (послуги) здійснюються держателем на суму до 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або

2) таке право передбачене правилами відповідної платіжної системи, або

3) держатель відмовився від їх отримання.

Документи за операціями із застосуванням електронних платіжних засобів можуть оформлятися в електронній формі під час здійснення операцій у сфері електронної комерції та системах дистанційного обслуговування за умови їх доставки користувачу.”.

У зв'язку з цим пункти 4–12 уважати відповідно пунктами 5–13;

3) пункт 8 після абзацу першого доповнити новим підпунктом 1 такого змісту:

“1) найменування платіжної системи;”.

У зв'язку з цим підпункти 1–8 уважати відповідно підпунктами 2–9.

#### 6. У розділі VIII:

- 1) у пункті 1 слова “(далі – агент)” виключити;
- 2) у пункті 3:  
в абзаці першому слово “агентом” замінити словами “агентом/посередником”;  
у підпункті 3 слово “агента” замінити словами “агента/посередника”;
- 3) у пункті 4 слово “Агент” замінити словами “Агент/посередник”;

4) розділ після пункту 5 доповнити чотирма новими пунктами 6–9 такого змісту:

“6. Емітент для передавання електронних платіжних засобів держателям/представнику держателя має право укласти договори з агентами, яким емітентом надано право здійснювати ідентифікацію та верифікацію клієнтів банку – фізичних осіб.

7. Постачальник платіжних послуг має право на підставі договору залучати інформаційно-технічного посередника для здійснення інформаційних та технологічних операцій з електронними платіжними засобами.

Договір має містити такі обов’язкові умови:

1) порядок діяльності інформаційно-технічного посередника, пов’язаний зі здійсненням операцій з використанням електронних платіжних засобів;

2) порядок забезпечення інформаційно-технічним посередником захисту інформації та вжиття інших заходів безпеки під час здійснення користувачами операцій з використанням електронних платіжних засобів, відповідальність за їх порушення;

3) порядок здійснення контролю за діяльністю інформаційно-технічного посередника, пов’язаної зі здійсненням операцій з використанням електронних платіжних засобів;

4) відповідальність інформаційно-технічного посередника та постачальника платіжних послуг;

5) порядок розгляду спорів.

8. Постачальник платіжних послуг та/або інформаційно-технічний посередник зобов’язаний проінформувати до початку ініціювання переказу коштів держателя про участь інформаційно-технічного посередника в переказі, якщо переказ ініціюється за допомогою інформаційно-технічного посередника.



Держатель після отримання інформації повинен мати змогу відмовитися від уже розпочатої операції.

9. Постачальник платіжних послуг, що уклав договір з інформаційно-технічним посередником, зобов'язаний здійснювати контроль за його діяльністю в порядку, визначеному в договорі.”

У зв'язку з цим пункти 6–9 уважати відповідно пунктами 10–13.

Заступник директора департаменту –  
начальник управління роздрібних  
платежів Департаменту платіжних  
систем та інноваційного розвитку

Ольга ВАСИЛЄВА

ПОГОДЖЕНО  
Заступник Голови  
Національного банку України  
\_\_\_\_\_ С. ХОЛОД

(підпис)

“        ”                      2019 року

(дата)